

Batarya Güçlendirici Programı (*Battery Booster*)

Malumları olduğu üzere, Avrupa Komisyonu tarafından 16 Aralık 2025 tarihinde Otomotiv Paketi açıklanmıştır. Söz konusu Paket kapsamında **Batarya Güçlendirici Programı (*Battery Booster Program*)** ile AB’de üretilen batarya değer zincirinin geliştirilmesi ve Çin’e artan stratejik bağımlılık ve küresel arz fazlası kaynaklı fiyat baskıları karşısında mevcut sanayi politikasını yeniden kalibre edilmesi amaçlanmaktadır.

Son on yılda, AB’nin batarya üretim değer zincirini geliştirmeye yönelik adımlarının önemli yatırımların önünü açtığı ancak başlangıçta sektörün büyümesini destekleyen koşulların son yıllarda değiştiği ifade edilmektedir. Küresel rekabetin eşit şartlar altında gerçekleşmediği, AB dışındaki ülkelerin devlet sübvansiyonları yoluyla sektörü yoğun şekilde desteklediği, bu durumun Avrupa batarya ekosistemini zayıflattığı belirtilmektedir. Ayrıca, Avrupa’da bataryalara yönelik talebin, elektrikli araçlar başta olmak üzere birçok sektörde artan elektrifikasyonun ve elektrikli havacılık ve deniz taşımacılığı gibi gelişmekte olan alanların etkisiyle önümüzdeki yıllarda hızla artmasının öngörüldüğü belirtilmektedir.

Öte yandan, içten yanmalı araçlarda AB menşeli içerik %80’in üzerindeyken; elektrikli araçlarda bataryanın maliyetin %30–40’ını oluşturduğu ve AB menşeli içeriğin %50’nin altına düştüğü açıklanmaktadır.

Söz konusu zorlukları ele almak üzere açıklanan Batarya Güçlendirici Programı’nın aşağıda yer alan altı temel alana odaklandığı görülmektedir:

1) AB üreticilerinin kapasite artışının finansal destek yoluyla desteklenmesi

AB’de batarya üretiminin desteklenmesi, mevcut proje portföyünün güvence altına alınması, özel sektör yatırımlarının teşvik edilmesi ve otomotiv ile enerji depolama sektörlerinin arz güvenliğinin artırılması amacıyla Komisyon, hedefli finansal destek tedbirlerini hayata geçirmeyi planlamaktadır.

Avrupa Komisyonu tarafından, Aralık 2024’te İnovasyon Fonu aracılığıyla elektrikli araç batarya hücresi üretim projelerini desteklemek üzere **1 milyar Avro** tutarında hibe tahsis edilmiştir. Buna ek olarak, Avrupa batarya üretim değer zinciri boyunca yenilikçi projeleri desteklemek amacıyla, AB İnovasyon Fonu’ndan InvestEU programına (kredi garantileri şeklinde) **200 milyon Avroluk** ilave kaynak sağlanmış olup, bu garantinin tam olarak kullanılmasını sağlamak için Avrupa Yatırım Bankası ile birlikte çalışmaktadır.

Ayrıca, **Avrupalı batarya hücresi üreticilerini** desteklemek üzere, **İnovasyon Fonu’ndan 1,5 milyar Avro** tutarında finansmanı harekete geçirilmesi amaçlanmaktadır. Destek, **faizsiz krediler yoluyla sağlanacak**; bu krediler taksitler halinde ve performansa dayalı olarak, iş planının uygulanmasındaki ilerlemeye bağlı olarak kullanılacaktır. Desteğin ilk taksitinin 2026 yılında seçilen şirketlere ulaşması hedeflenmektedir.

Diğer yandan, orta vadede AB’nin 2028’den itibaren geçerli olacak bir sonraki çok yıllık bütçesi kapsamında, **Avrupa Rekabet Fonu** önerisi, batarya sanayisi gibi temiz teknoloji sektörleri de dahil olmak üzere üretimi hızlandırma eylemlerine destek içermektedir.

2) Hammaddelere ve girdilere erişim için dayanıklı bir yukarı yönlü (upstream) değer zincirinin geliştirilmesi

2025 yılının başında Komisyon, lityum, nikel ve grafit gibi batarya hammaddelerine odaklanan AB içindeki 32 projeyi ve AB dışındaki 10 projeyi, Kritik Hammaddeler Yasası kapsamında stratejik proje olarak belirlemiştir. Bu projeler, basitleştirilmiş izin süreçlerinden ve koordineli finansmandan yararlanabilecektir. Komisyon ayrıca ikinci bir stratejik proje çağrısı başlatmış olup, **15 Ocak 2026** tarihine kadar başvuru yapılabilir.

Batarya hammaddelerinde çeşitlendirilmiş tedariki hızlandırmak amacıyla Komisyon 3 Aralık 2025 tarihinde **ReSourceEU Eylem Planını** kabul etmiştir. Önümüzdeki 12 ay içerisinde çeşitli finansman mekanizmaları aracılığıyla 3 milyar avro tutarında AB kaynağının harekete geçirilmesi planlanmaktadır.

Komisyon, 2026 yılında kurulacak olan **Kritik Hammaddeler Finansman Merkezi** (CRM Financing Hub) ve **Avrupa Kritik Hammaddeler Merkezi** (CRM Centre) aracılığıyla finansman ihtiyaçlarının netleştirilmesi ve projelerin pazara hazır hale gelmesinin hızlandırılmasındaki ilerlemeyi izleyecektir.

Ayrıca, **Mart 2026'da** AB Enerji ve Hammaddeler Platformu bünyesinde **Hammaddeler Mekanizmasının ilk turu başlatılacaktır**. Mart 2026'daki ilk tur, halihazırda mevcut olan ve kısa süre içinde erişilebilir hale gelecek nadir toprak elementleri ile batarya ve savunma sektörlerine yönelik hammaddelerin değer zincirlerini hedefleyecektir.

Mart 2025'te alınan karar doğrultusunda, atık lityum iyon bataryalar ve batarya geri dönüşüm atığının (black mass) tehlikeli atık olarak sınıflandırılması ve OECD üyesi olmayan ülkelere ihracatın yasaklanması planlanmaktadır. Gerekli görülmesi halinde batarya geri dönüşüm atığının ihracatını daha da kısıtlayacak ilave tedbirler sunacaktır.

RESourceEU kapsamında ilan edilen bu iddialı gündemin devamı olarak ve Batarya Güçlendirici Programı ile birlikte, batarya sektörünün üst akım değer zincirinin geliştirilmesi yönünde ilave bir adım atılmaktadır. Lityum, kobalt, nikel, manganez ve grafit başta olmak üzere, batarya değer zinciri açısından kritik öneme sahip kritik hammadde projelerini desteklemek üzere **300 milyon avroya kadar kaynak tahsis edilecektir**. Bu destek, üretimi ölçeklendirmek için yüksek başlangıç maliyetleriyle karşı karşıya olan, ancak bunu destekleyecek sınırlı bilanço kapasitesine sahip birçok batarya hammaddesi projesi geliştiricisinin yaşadığı ciddi bir piyasa boşluğunu gidermeyi amaçlamaktadır.

Komisyon ayrıca 2026'nın üçüncü çeyreğinde bir **Döngüsel Ekonomi Yasası** kabul edecektir.

3) AB'de katma değer yaratan yatırımların ve sanayi düzeyinde eşit rekabet koşullarının güvence altına alınması

AB'de halihazırda **katma değer yaratan yatırımları güvence altına alan açık koşullar bulunmadığı** belirtilmektedir. Bu nedenle Komisyon, batarya değer zinciri dahil olmak üzere doğrudan yabancı yatırımların Avrupa'nın rekabetçiliği ve dayanıklılığı açısından fayda sağlamasını temin edecek yeni koşullar önermeyi değerlendirmektedir. Bu çerçevede, malzeme işleme, hücre üretimi ve geri dönüşüm gibi stratejik segmentlerdeki projelerin, **yönetişim, azami yabancı mülkiyet oranı, teknoloji transferi, araştırma ve geliştirme, iş gücü**

geliştirme ve tedarik zinciri entegrasyonu gibi alanları kapsayan belirli koşullara tabi tutulmaları gündeme gelebilecektir.

Diğer taraftan, Temiz Sanayi Mutabakatı ve Otomotiv Eylem Planı hedefleri doğrultusunda AB, üretim kapasitesini güçlendirmek amacıyla uluslararası ortak ülkelerle tedarik zincirlerini geliştirmeyi ve stratejik ortaklıklar tesis etmeyi sürdürmeyi planlamaktadır.

Buna paralel olarak Komisyon, Tek Pazar'da eşit rekabet koşullarını sağlamak için mevcut araçlarını kullanmaya devam edecek; uygun görülen durumlarda Yabancı Sübvansiyonlar Tüzüğü kapsamında soruşturmalar yürüterek, batarya değer zincirinde yabancı sübvansiyonlardan kaynaklanan olası rekabet bozucu etkileri inceleyecektir.

4) AB'de üretilen bataryalara yönelik alım garantilerinin desteklenmesi, dayanıklılığın ve sürdürülebilirliğin güçlendirilmesi

2026'da sunulacak olan Endüstriyel Hızlandırma Yasası (Industrial Accelerator Act) kapsamında Komisyon, **bataryalar ve bileşenleri için AB içeriği (EU content)** şartları önermeyi planlamaktadır.

Net Sıfır Sanayi Yasası kapsamında, **1 Ocak 2026 itibarıyla Üye Devletlerin yeni veya güncellenmiş tüm elektrikli araç teşvik programlarında, bileşenleri çeşitlendirilmiş tedarik kaynaklarından temin edilen elektrikli tahrik sistemlerine sahip sıfır emisyonlu araçların satın alınmasının** teşvik edilmesi öngörülmektedir. Böylece, AB'nin Çin menşeli araç ve bataryalara olan bağımlılığının azaltılmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

5) AB batarya değer zinciri için araştırma, yenilikçilik ve becerilerin güçlendirilmesi

Batarya üretimi ve teknoloji geliştirmede rekabetçi kalabilmek için AB'nin; yeni batarya teknolojilerinin geliştirilmesi, batarya geri dönüşümünün iyileştirilmesi ve değer zincirindeki kritik boşlukların kapatılması amacıyla araştırma ve geliştirmeye (Ar-Ge) daha fazla yatırım yapması ve bu çabaların hızlandırılması gerektiğine dikkat çekilmektedir.

Bu kapsamda, Ufuk Avrupa aracılığıyla yeni batarya konseptleri ve malzemelerinin ve batarya üretim teknolojilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca, Net-Sıfır Sanayi Yasası'na dayandırılmış olan yenilenmiş **Stratejik Enerji Teknolojileri (SET) Planı** aracılığıyla Üye Devletlerin Ar-Ge programlarının, Avrupa Ar-Ge programları ile entegrasyonu hedeflenmektedir. SET Planı kapsamında, Üye Devletler tarafından Avrupa Komisyonu liderliğinde yürütülen ve özel sektör ile akademi tarafından desteklenen Batarya Teknolojileri Uygulama Çalışma Grubu, 2026 yılında ortak bir yatırım ve uygulama planı sunacaktır.

Komisyon ayrıca, mevcut çerçeve ve araçları dikkate alarak Avrupa batarya üretiminde yenilikçiliği desteklemenin ilave ve pratik yollarını da değerlendirecektir. Bu kapsamda, gerektiğinde batarya sanayisindeki aktörlerin yeni Ar-Ge projeleri üzerinde birlikte çalışabilmelerine imkan tanıyacak daha yakın iş birliklerine ilişkin rehberlik sağlanması da gündeme gelebilecektir.

6) Avrupa genelinde etkiyi en üst düzeye çıkarmak için eylemlerin koordinasyonu

Komisyon, Avrupa düzeyinde yürütülen eylemler ile ulusal düzeyde atılan adımların koordinasyonunu sağlamayı ve stratejik önem taşıyan, ortak Avrupa çıkarına hizmet eden kilit alanlar ve projelerde Üye Devletlerin paylaşılan rekabetçilik öncelikleri arasında tutarlılık oluşturmayı amaçlayan yeni bir **Rekabetçilik Koordinasyon Aracı (Competitiveness Coordination Tool – CCT)** hayata geçirerek ve batarya sektörü için bir pilot uygulama başlatmayı planlamaktadır.

Pilot uygulama; beceriler, finansman ile araştırma ve yenilik alanlarında bilgi paylaşımını güçlendirmeyi, AB ve ulusal fonları özel yatırımlarla birlikte batarya değer zinciri boyunca uyumlu hale getirmeyi ve “Avrupa’da üretilmiştir” gibi talep tarafı tedbirlere yönelik Üye Devlet taahhütlerini uyumlaştırmayı ve güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Arz olunur.